

ABONAMENTUL:
 Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . 40.— franci.
Telefon
 Nr. 750.
 pentru oraș și interurban

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nr.1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

„Cu număr și cu măsură“!...

De Dr. Ioan Lupaș*).

„Orice vei cheltui, cu număr
 și cu măsură să cheltuiesti; și
 ce dai și ce iai, toate le scrie”.

Isus Sirah c. 42 v. 9.

Pe lângă frumoasele, înălțătoarele și ne-
 sfârșitele povățuiri și îndemnuri, privitoare
 la mântuirea sufletului, Sf. Scriptură ne dă
 și o mulțime de sfaturi înțelepte pentru buna
 îndrumare a vieții noastre vremelnice și pen-
 tru chivernisirea creștinească a traiului no-
 stru material. Fiind între partea sufletească
 și cea trupească a vieții noastre o strânsă le-
 gătură; câtă vreme trăim în lumea aceasta,
 suntem datori să o îngrijim în chipul cel mai
 potrivit și pe a doua, care este temelia traiu-
 lui nostru pământesc-vremelnic, ca cu atât
 mai bine să ne putem îndeplini datorințele
 față de cea dintâi, care ne dă chezașia și ne
 deschide poarta vieții de veci...

Având traiul material, întreg rostul vieții
 casnice și al gospodăriei bine întocmit și po-
 vățuit cu înțelepciune, fiecare creștin va putea
 să-și îndeplinească mai cu înlesnire diferitele
 datorințe, ce le are în lumea aceasta, față cu
 Dumnezeu, față cu deaproapele și cu sine
 însuș.

Una dintre cele mai de căpetenie cerințe,
 pentru o înțeleaptă chivernisire a gospodă-
 riilor noastre, este *socoteala* sau, cum i se mai

*) Predică rostită în biserica cea mare din Săliște
 la 21 Iunie st. v. 1915.

zice cu o vorbă nouă: contabilitatea, adică
 ținerea în bună rânduială a cumpenei celei
 mai drepte între venitele, ce are omul de pri-
 mit din munca sa, și între cheltuielile, pe cari
 le poate acoperi din suma venitelor sale. Spre
 această socoteală bună și neîntreruptă, spre
 ținerea acestei cumpene drepte ne îndeamnă
 pe toți cuvântul stăruitor al înțeleptului Isus
 Sirah, care zice: „Orice vei cheltui, cu nu-
 măr și cu măsură să cheltuiesti, și ce dai și ce
 iai, toate le scrie”!

Din mila lui Dumnezeu și prin stăruința
 cea mare a bisericii și școalei noastre, ajun-
 gând să fie aproape toți creștinii din această
 comună știutori de carte și să aibă înțelegere
 pentru însemnătatea scrisorii, și până acum
 se vor fi silit cei mai mulți capi și susținători
 de familie, să poarte în scris toată socoteala
 gospodăriei lor, să-și însemneze totdeauna,
 ce venite au avut și cât au cheltuit pentru di-
 feritele trebuințe ale traiului lor și pentru sus-
 ținerea familiei lor, să-și împartă venitele cu
 măsură și să țină o cumpănă dreaptă între
 venite și cheltuieli, ca nu cumva cele din ur-
 mă să întreacă vreodată numărul și măsura
 celor dintâi.

Credincioșii bisericii noastre sunt oameni
 cumpătați dela fire, au mult simț de cruțare
 și li teamă de zilele negre ale lipsurilor, ce
 pot isvorî din anumite incurcături și alunecări
 pe povârnișul cheltuielilor fără socoteală,
 al risipei și desfrâului. Aceste însușiri pă-
 rinții cei înțelepți se silesc a le sădi și în su-
 fletul copiilor lor, din fragedă pruncie.

De altă parte slujitorii școalei noastre nu
 lipsesc a îndruma și ei tineretul spre un traiu
 cumpătat, spre deprindere cu economia, spre
 o chiverniseală potrivită împrejurărilor, în

cari trăiește poporul nostru, spre o viață po-
 vățuită cu bună chibzuială și cu *socoteală*
trează întru toate.

Se întâmplă să fie însă și astfel de fa-
 milii, ai căror conducători nu-s cu destulă bă-
 gare de seamă la limba cântarului dintre ve-
 nite și cheltuieli, nu-și țârmuresc trebuințele
 și cheltuielile de peste an astfel, ca să le ră-
 mână câte un prisos pentru zile de suferință
 și lipsuri, nu se îngrijesc să-și facă de cu
 bună vreme o socoteală și împărțeală dreaptă
 a tuturor mijloacelor de traiu, precum și a
 tuturor trebuințelor din cursul unui an.

Aceștia ajung apoi adeseori în grele în-
 curcături, plângând și vătându-se pe la ușile
 oamenilor pentru nenorocirile, de cari sunt
 loviți de multe ori și din pricina greșelilor lor,
 fiindcă s'au prea încrezut în avuția lor de
 odinioară, ori fiind ușuratici, s'au dat lene-
 virii și nu s'au deprins din tinerețe cu o bună
 rânduială întru toate și cu o muncă încordată
 și neîntreruptă, după cuvântul Sf. Scripturi:
 „Pune-ți pe ei la lucru, ca să nu șează fără de
 lucru, că *multă răutate a învățat lenevirea*”.
 (Isus Sirah c. 33 v. 32).

Dacă în toată bună vremea trebuie să
 ținem înaintea ochilor sfaturile Scripturii și
 să ne dăm toată silința a le urma întocmai,
 eu atât mai mult suntem datori astăzi a ne
 îngriji să potrivim traiul nostru cu înțelep-
 ciune și prevedere, după *numărul și măsura*
 venitelor cercând să ne acoperim de timpuriu
 și trebuințele, cari știm că se vor ivi în gos-
 podăria noastră în cursul iernii viitoare.

Din iarna trecută vă aduceți aminte cu
 toții, că în câteva rânduri ați fost cuprinși
 de neliniște mare din pricina lipsei de grâu,

Scrisoare din tabără.

Această carte, draga mea
 Soție, dela mine,
 Primind-o s'o păstrezi,
 Și 'n sin s'o porți cu tine.

Că nu e carte num'asa
 De rând, scumpă soție,
 E „testament” prin care-ți las
 A mea avere ție.

Anume — după moartea mea
 Pământurile mele:
 Din șes din luncă și din rit
 Și holda din vâlcele,

Apoi fânațul din ponor
 Și moara mea din vale,
 Și casa mea și tot ce am,
 Să fie toate-a tale.

Iar tu în schimb, cât vei trăi,
 Să faci atâta bine:
 În fiecare an să dai
 Pomene pentru mine.

Apoi la cei săraci și goi,
 În dar le dă bucate:
 Și șapte liturghii să dai
 La popi din șapte sate.

De una însă te mai rog:
 Să nu fi obdărită,
 Și iartă-mă, soția mea,
 De și-am greșit vr'odată.

Că eu simțesc că n'ajung via
 O altă dimineață,
 Fiindcă 'n toată clipa stau
 Cu moartea lață 'n laț.

Și rău ce-mi pare... nu că mor,
 O moarte tot mi-e dată —
 Imi pare rău că n'am trăit
 Nici anu laolaltă.

Și ce frumos am început
 Cu traiul, de ții minte,
 Și câte planuri ne urzeam
 Pe zeci de ani nainte....

Și lată cum se prăbușesc,
 De-acum pentru vece —

Acelea planuri și nădejdi,
 Iubita mea soție.

Dar înzădar că poate-asa
 Ni-e data — cine știe,
 Ca eu să mor, tu să trăiești
 Trădită și pustie.

Și cine știe, dacă mor,
 Cu popi vor să mă 'ngroape?
 O, cum nu ești soția mea
 De mine mai aproape!

Dar nu-i nimic. Când vei primi
 Tu vestea morții mele,
 Ascultă-mă: Nu mă jeli
 Purtând hațne de jeli!

E de prisos să jeluiești
 Un vis care dispore —
 Iar lumii ce-o să-i pese ei
 De jalea ta că-i mare!

O, dac'ai ști, iubita mea,
 Ce chinuri mă 'mpresoară,

săcară, cucuruz și alte bucate trebuincioase pentru hrana trupească.

Răsboiul crâncen de acum, care a însângerat scoarța pământului și viața atâtor po-poare, nu se poartă numai cu puști și cu tunuri, ci mai ales cu chibzuiala minții, cu flacăra însuflețirii și cu puterea bunăstării economice. De aceea veți fi auzit ori veți fi cetit adeseori, că răsboiul îl vor câștiga ceice au mai multă hotărîre, mai mare dor de biruință în inimile lor, mai mulți bani în pungile și mai multe bucate în hambarele lor...

Acum în preajma noului *seceriș*, care din mila Domnului făgăduiește roadă îmbelșugată, toți cei datori a priveghia pentru buna îndrumare a țării noastre și pentru ușurarea sortii tuturor cetățenilor ei, au grăbit să ia măsuri potrivite pentru o împărțire dreaptă a roadelor, pe cari le va da secerișul acesta, și pentru asigurarea din bună vreme a tuturor locuitorilor țării cu cele de lipsă pentru hrană pe întreg timpul *până la secerișul din 1916*. Aceste porunci date de cârmuirea țării cearcă acum să le ducă la îndeplinire primăriile satelor și orașelor.

Astfel și primăria comunei noastre, după ce a chemat alaltăeri la sfat pe mai mulți oameni cu pricepere și cu tragere de inimă pentru toate lucrurile obștești, a hotărît ca ea însăși să ia asupra sa îndatorirea de a cumpăra bucatele de lipsă pentru întreaga obște a satului nostru. În scopul acesta firește, va fi lipsă de o sumă mare de bani. De aceea primăria sfătuește prin rostul nostru, al preoților, pe toți capii de familie, să se înștiințeze până în 15 Iulie, adică până Marți după Sânt Petru, la cancelaria comunală, spunând *numărul* persoanelor din casă, precum și *măsura* de bucate (câte 10 kg. de grâu de fiecare persoană, pe lună!) de cari vor avea lipsă în cursul anului întreg și pe cari voesc să le cumpere, prin mijlocirea primăriei comunale, având a plăti înainte banii de lipsă, anume câte *30 coroane* pentru fiecare sac de grâu (75 kg.), până la ziua Sf. proroc Ilie sau până la începutul lunii August, ca pri-

măria să poată cumpăra bucatele în luna August ori Septembrie și să poată împărți tuturor după o socoteală și împărțeală dreaptă.

Știm că vor fi destui oameni săraci, cari nu vor putea face rost de toți banii de lipsă, ca să-i plătească înainte. Primăria comunală va purta însă și pentru ei de grijă. Va cumpăra bucate mai multe și le va păstra în magazine potrivite, ca să le poată vinde în cursul iernii săracilor, cari atunci nici pentru bani scumpi nu vor putea găsi în altă parte bucate. De plătit însă vor trebui să le plătească și ei, oricât de săraci ar fi. De altfel nime nu ar fi îndreptățit a se plânge de sărăcie, dacă i-a dat Dumnezeu sănătate și putere și dor de muncă, știut fiind că orice muncă cu brațele se plătește în ziua de astăzi inzecit mai bine, ca mai înainte.

Pentru cei ce au obiceiul de a se tângui neconținut de sărăcie, voiu aminti aici pătania unui tânăr sărac, care întâlnindu-se odată cu învățătorul său și fiind întrebat din partea acestuia, ce mai face? — a răspuns: „Nu prea bine, sunt așa de sărac”. Învățătorul clătînd din cap, i-a zis: „Tu nu ești atât de sărac, cum crezi, fiindcă ești sănătos”. Și luând mâna tânărului, a zis: „Ai vrea să dai mâna asta pentru o mie de zloți?” — „Nici vorbă” — răspunse tânărul. — „Ai vrea să-ți vinzi picioarele pentru o mie de zloți?” — „Nici decum”. — „Ți-ai scoate ochii ori ți-ai tăia urechile pentru comoara împărăției?” — continuă învățătorul cu întrebările. „Se înțelege, că nu” — răspunse tânărul. „Deci — încheie învățătorul — nu te plânge, că ești atât de sărac; tu ai bunătați, pe cari nici un ban și nici o comoară nu le poate cumpăni”. Cu tot dreptul zice Sf. Scriptură: „Sănătatea și buna tărie mai de preț este decât tot aurul, și trupul cel sănătos și cu putere prețuește mai mult decât avuția nenumărată” (Isus Sirah, c. 30 v. 15.)

Deci toți laolaltă, cei săraci și cei bogați, plecați cu ascultare bună și cu înțelegere dreaptă urechea la sfaturile, ce vi se dau spre binele vostru și al familiilor voastre! Și, întrucât unul sau altul nu ar fi putut pătrunde în deajuns rostul și însemnătatea acestor sfaturi, adresați-vă cu toată încrederea către preoții și învățătorii voștri, cari nu vor lipsi a vă da la orice prilej lămuririle și îndreptările de lipsă, ca să puteți îndeplini cuvântul Scripturii de a nu cheltui peste numărul și măsura venitelor voastre și de a scrie toate câte aveți de dat și de luat.

Ingrijind astfel de partea materială a traiului nostru, să nu pregetăm a îngriji neconținut și de sufletele noastre, apărându-le cu „sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu” — după cum ați auzit din cetania sf. Apostol de astăzi — întărindu-le pe piatra rugăciuni neîntrerupte, ca Domnul să ne auză pe noi în ziua necazului, să ne scutească, să ne trimească ajutorul său și să ne sprijinească pe noi (Psalm 19), ca să ne putem strecura prin valurile primejdioase și înviforate ale vremii de acum cătră mult doritul liman al cea neclintită a credinții și mângăindu-le cu păcii și al mântuirii!

Basarabia față de sistemul defensiv al României.

Sistemul defensiv al României este organizat după situația geografică naturală și trebuința de a întări părțile slabe din frontierele țării.

Pe lângă fruntariile țării datorite de natură: Carpații, Dunărea și marea avem și una din fruntarii foarte slabă; Prutul.

Moldova de azi, redusă din Moldova lui Ștefan cel Mare, la o fâșie lungă și îngustă, între valul Carpatic și Prut, se prezintă în condiții foarte grele de apărare. Orientarea obstacolelor Prut, Siret și Carpați, face ca Moldova, față de o invazie rusă, în chip firesc să se apere cu linia de retragere spre munți, decât spre Muntenia sau Galiția.

Pe partea aceasta dintre Carpați și Marea Neagră s'au scurs toate neamurile lunii barbare. Valurile de pământ, movilele și ruinele cetăților sunt urmele organizației defensive a legiunilor romane, cari lucrau obstacole pentru a opri scoborârea năvălitorilor spre sud.

Când Romanii revin din munți spre câmpii, găsesc în regiunea Dunărei de jos pe Tătari, și-i împing peste Nistru. Și Muntenia și Moldova se luptă împotriva străinilor, și între ele, pentru a avea ca hotar Nistru. Mircea între alte titluri, își zice și sâpânitor al *părților tătarești*; partea de sud a Moldovei și Basarabiei până la Mare, erau ale Munteniei.

Ștefan cel Mare izbuteste să-i dea Moldovei frontiere tari, sprijinite pe obstacole prin fortificații. Mută frontiera dela Trotuș la Milcov, se întinde spre Pocuția până la Ceremuș, se întărește pe Nistru, cu flancul drept sprijinit pe Mare și Cetatea Albă, până lângă Odessa, și cu flancul stâng în Bucovina și pe Hotin.

„Șefan constituiește, scrie general Ionescu, adevărata limită geografică și granița militară a Moldovei spre Rusia.

Ținuturile din Basarabia, acel colț de țară zis Bugeac, constituie piața de arme a frontierei orientale și sudice.

Înre Prut și Nistru, între cetatea Hotin și Cetatea Albă, s'au dat cele mai crâncene lupte între Moldoveni și Turci, Tătari, Cazaci, Poloni”.

Mohamet II. zicea: „Până când Moldovenii stăpânesc Kilia și Cetatea Albă, iar Ungurii Belgradul sârbesc, până atunci nu vom putea birui creștinii”.

Moldovenii nu s'au închinat Turcilor, decât atunci când au pierdut cetățile dela gura Dunărei. La 1484, Baiazet ia Kilia și Cetatea Albă, prin a cărei pierdere, zice Bălcescu, se îngroapă și viitorul maritim al Moldovei.

Chiar dela începutul războaielor dintre Ruși și Turci, vedem că Petru cel Mare își dă seama de importanța acestei regiuni, căci în tratatul de alianță cu Cantemir, recunoaște de frontieră a Moldovei, Nistrul; țara nu va plăti nici un tribut, domniile voștri nu vor fi maziliți, dar numai o favoare cere împăratul: **de a se așeza în cetăți garnizoane militarești**, până se va împuternici organizarea țării.

„Cât timp Rusia va pretinde a susține influența în peninsula balcanică, numai Basarabia e locul care constituie zona de concentrare a armatelor sale, scrie generalul Ionescu.

Concentrată aci, armata rusă se găsește imediat în contact cu regiunea balcanică, prin Dobrogea; de aci amenință a despărți Muntenia și Moldova, trecând Prutul între Sculeni și Reni; în fine, prin pozițiile dela Hotin și Camenița, se asigură un sprijin de flanc, și o bază de operație pentru o invazie în Bucovina și Galiția”.

Dacă Rusia ar fi în defensivă Basarabia îi folosește mult, căci Nistrul e prima linie de apărare, care acopere obiectivele Kiev și Odessa, către care s'ar îndrepta trupele austriace sau române.

Se știe că Muntenia, între Olt și Milcov, este indicată ca reduct al apărării naționale, prin poziția sa centrală, având capitala fortificată ca sâmbure. Frontul dela Milcov, însă, e descoperit, și se găsește tocmai în fața celei mai slabe frontiere. De aceea s'a făcut linia întărită Focșani-Nămoloasa-Galați, care să închidă poarta dintre Carpați și Dunăre.

*Acum când scriu și gândul meu
Trudit la tine zboară....*

*Că n'am avut pe lume eu,
Ți-o spun, mai mare bine,
Decât pe tine să te văd
Și să visez de tine.*

*Mă doare că eu mor pe-aci
Și tu rămâi de mine,
Dar Dumnezeu e bun și El
Griji-va și de tine.*

*Și-acuma te sărut cu dor
Și drag, dulce soție,
Și-am scris această carte eu:
Bărbatul tău „Ilie”.*

*— Acum stârșesc scrisoarea mea:
Un glas-de tun mi-o curmă —
Și asta carte ce-ți trimit
E poată cea din urmă!*

Isaila Marele.

Dela Galați, linia de apărare continuă pe Dunăre, prin Isaccea, Tulcea, gurile Dunărei, până la Mare.

Noi dar, trebuie să fim flancul drept al unei imense linii de apărare, dela Baltica la Marea Neagră, împotriva întinderii Oceanului slav spre sud și vest. Independența noastră este legată de stăpânirea Dunărei de jos și a gurilor acestui fluviu.

(Viața Românească)

Jean Bart.

† Petru de Mocsonyi.

Arad, 8 Iunie.

Ca un fulger se răspândi în cercurile românești din Arad, producând pretutindeni sincere regrete, vestea tristă despre moartea eroică pe câmpul de luptă galițian, a unui vlăstar, de care se legau mari și îndreptățite speranțe, al ilustrei familii de Mocsonyi din Căpâlnaș. În luptele uriașe, ce s'au dat după cucerirea Lembergului, în 12/25 Iunie a. c. la asaltul executat cu rară bravură militară de soldații noștri, sublocotenentul de dragoni **Petru de Mocsonyi**, ajuns în focul gloanțelor dușmane și luptându-se cu un eroism demn de glorioșii săi înaintași, cari s'au jertfit pentru tron, patrie și neam și lovit în inimă moare moarte de erou la Iaryczow Stry.

Corpul său neînsușit fu pus într'un cosciug dublu de metal și înmormântat de camarazi în cimiterul din Iaryczow Stry.

Petru Mocsonyi s'a născut în 26 August 1885 și este fiul cel mai mare al regretatului Eugen de Mocsonyi și nepot al marelui Alexandru de Mocsonyi. Ca tânăr a primit o educație aleasă și românească. Școlile elementare le-a făcut în școlile capitale române din Brașov, iar cele secundare în gimnaziul român din Brașov și în liceul piariștilor din Budapesta, unde a prestat și examenul de maturitate. Se dedică apoi științelor economice naționale, făcând studii la academia agronomică din Magyar-Ovár și călătorind prin străinătate. După terminarea studiilor își făcu anul de voluntariat la dragoni și se ocupă cu administrarea domeniului din Căpâlnaș, intrând totodată în viața noastră publică ca membru în direcțiunea institutului de credit și economii „Timișiana” din Timișoara.

Sintetizând în persoana sa toate însușirile și calitățile distinse ale familiei sale, continuă cu credință și devotament tradițiile acestei familii, concrescute cu întreaga evoluție culturală și politică a neamului nostru. Petru de Mocsonyi în scurta sa viață a fost un adevărat părinte și sprijinitor al tuturor intereselor și instituțiilor noastre bisericesti, culturale și economice. Țăranii din Căpâlnaș și din comunele învecinate în multele lor neajunsuri alergau la „domnu Petru” și inima lui bună, nobilă și simțitoare, caracterul deschis și comunicativ al firei sale, alina năcazurile și durerile lor. Se și bucura de dragostea și iubirea lor. Ca președinte al comitetului parohial din Căpâlnaș purta un interes deosebit față de chestiile bisericesti și școlare ale sătenilor săi. Renovarea frumoasei biserici din Căpâlnaș se poate mulțumi ostenețelor și jertfelor sale și cei ce au avut fericirea a asista la sfîntirea acelei biserici, prin P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, au dus cu sine convingerea și mângăierea că Petru de Mocsonyi și generația tânără a familiei Mo-

psonyi continuă programul și apostolia generației trecute.

Din prilejul morții eroice a lui **Petru de Mocsonyi** „Drapelul” din Lugoj scrie:

Vrednic urmaș a vitejilor săi strămoși, cari s'au ilustrat în luptele dela Zenta (1697) sub conducerea nebiruitului principe Eugen de Savoya, luând parte la toate luptele până la curățirea Banatului de Turci și recucerirea Timișoarei, lupte în cari a căzut și fratele mai mic al întemeietorului liniei dela noi a familiei Mocsonyi (Petru) a căzut acum sub zidurile Lembergului la 24 Iunie, murind moarte de erou strănepotul, locotenentul în rezervă la dragoni **Petru de Mocsonyi**, cel mai mare între cei trei frați rămași după prea timpuriu decedatul fruntaș al nostru Eugen și nepot al marelui Alexandru, în a cărui minte clară se sintetizaseră toate aspirațiunile noastre naționale.

S'a stins în frageda etate de 30 ani, în floarea vieții, abia la începutul afirmării sale în viața noastră publică, pentru care se pregătea conștient de strălucirea tradiției ce se leagă de numele ce purta și conștient de rolul ce-l aștepta.

În cartea vieții a fost însă scris să nu avem parte de el.

De un an se află sub arme ca și fratele său al doilea, **Alexandru**, care luptă acum pe frontul Prutului ca locotenent de mitraliere, după ce izbucnirea războiului l'a rechemat de pe cariera diplomatică, căreia s'a dedicat, începându-și activitatea tocmai în focarele dela Belgrad și Constantinopol, și ca și vărul său, șeful actual al familiei, **Anton Mocsonyi de Foen**, care servește ca sublocotenent la corpul automobilistilor pe câmpul de luptă din Polonia, distins nu de mult cu „Signum laudis”.

Din cei patru vlăstari tineri ai familiei Mocsonyi — după ce stejarii vajnici au căzut toți — abia cel mai tânăr, fratele mai mic al lui **Petru** este acasă, adastând și el chemarea sub arme.

Cu mândrie priviam la ei și cu îndreptățite așteptări.

De soarte meniți sunt să continue în șirul nostru acel fir lămurit de activitate salutară pentru înaintarea neamului, pentru liberarea din cătușele întunecului secular, care ne-a robit atâta vreme, pentru progresarea în lumină și libertate, în întărirea spirituală și materială.

Și tocmai de aceea ni se strânge inima de durere la știrea ce primim de pe câmpul de luptă dela Lemberg.

Suntem mândri pe jertfa adusă pentru tron și patrie, dar ne doare nemărginit pierderea ce îndurăm. Ne doare pentrucă din puținul ce-l avem, cu greu mai putem împlini golurile ce se arată în jurul nostru.

Dar nu e vremea de tânguit.

Suntem în plin războiu, care băntuie acum de aproape un an în cap și nenumărate sunt jertfele ce ni s'au cerut.

În aceste zile de restriște multe întrebări se îmbulzesc în mintea noastră, căutând răspuns. Le suprimăm pentru altă dată. Nu e vremea de reflexii.

Dar în fața proaspetei movile, ce acopere un tânăr erou pe cele depărtate văi umflate de sânge scump ale Galiției, fie-ne permis a vărsa o lacrimă ferbinte. Iar amintirea lui, ca și a tuturor jertfelor noastre consacrate prin curățenia iubirei de neam, să o păstrăm cu sfîntenie. Dovadă a devotamentului cu care ne împlinim datoria, a mărimii jertfei ce aducem, a dreptului ce avem a spera alte zile pe aceste meleaguri străbătute de jale.

Glorie memoriei lui!

Din acest trist prilej al morții lui **Petru de Mocsonyi** îndurerată familie a lansat următorul anunț funebru:

Văd. Teresia de Mocsonyi născ. Horváth de Zalabér ca mamă, atât în numele ei, cât și al fiicelor și fiilor Ecaterina, Eugenia, Alexandru, și Ionel, al nepotului Anton Mocsonyi de Foen și al tuturor rudeniilor, cu inima frântă de durere aduce la cunoștință, că preaiubitul fiu, frate și văr **Petru de Mocsonyi**, sublocotenent ces. și reg. i. r. la regimentul de dragoni Arhiducele Iosif nr. 15, la asaltul dela Iaryczow stry, în 12 (25) Iunie a. c., a murit moarte de erou, în al 30-lea an al vieții. Rămășițele pământești ale scumpului decedat

s'au așezat în mod provizor în cimiterul din Iaryczow stry.

Parastasul pentru ddiha sufletului răposatului în Domnul, se va celebra la 24 Iulie (6 August) a. c., la orele 10 a. m., în bisericile gr. or. române din Capolnaș, Birchiș, Tela, Foen și Budapesta.

Capolnaș, la 22 Iunie (5 Iulie) 1915.

Odihnească în pace!

Dardanelele.

Dardanelele ocupă iarăși loc pe primul plan al preocupărilor europene. Libertatea drumului dintre Rusia și aliații săi este astăzi de o mai mare importanță decât ori când, după luptele din Galiția.

Ceeace s'a dovedit în aceste lupte a fost în primul loc rolul decisiv pe care îl au artileria și munițiunile, în cantități enorme. Rușii au fost atacați după o pregătire incontestabil superioară a materialului de război german și frontul lor a trebuit să cedeze în fața avalanșei de fier și foc ce se revărsa din mii de guri de tun aduse pe frontul germano-austriac într'o tăcută, răbdătoare și calculată aparență de imobilitate.

O chestiune a munițiilor există și în Franța și în Anglia; acolo însă e vorba de cantitatea necesară unei ofensive, o cantitate, după cerințele războiului actual, cu totul fantastică. Astfel, pentru a cuceri câțiva klm. de tranșee în regiunea Arras, Francezii — ne spun telegramele lor — au avut nevoie să acopere frontul dușman cu enorma cantitate de 300.000 obuze. Se înțelege ce cantități de munițiuni sunt necesare pentru începerea unei ofensive generale pe întregul front. De aceea Francezii și Englezii își au concentrate acum toate străduințele lor asupra chestiunii munițiilor, căreia au ajuns să-i acorde o însemnătate decisivă.

În Rusia însă chestiunea munițiilor are o însemnătate și mai mare, după cât rezultă din telegramele venite din sursă rusească.

E vorba de insuficiența acestui material de război pentru o acțiune defensivă eficientă. După ce au fost nevoiți să evacueze Lembergul armatele țarului se vădsilite să evacueze întreaga Galiție, ceace va avea probabil repercusiune și asupra frontului din Polonia rusească, ale cărui element din sud vor fi executat o prea mare mișcare de retragere, urmând configurația generală a vechiului hotăr dintre cele două imperii. Uzinele rusești lucrează cu toată intensitatea de care sunt capabile, dar cerințele imensei armate ale imperiului moscovit nu pot fi satisfăcute prin această activitate de cuprinsul țării. Rusia are neapărată nevoie de o nouă aprovizionare cu munițiuni și material de război, pentru a putea relua operațiile

Din această cauză deschiderea Dardanelor este o necesitate mai imperioasă ca ori când pentru partida quadruplei alianțe.

După situația militară de pe teatrul de război din peninsula Galipoli, atacurile aliaților se vede că au căpătat o intensitate nouă, dar nu se înregistrează încă nici un succes simptomatic pentru decisivă. Se svonește că noi forțe ale aliaților au debarcat sau sunt gata să debarce și că Italienii se pregătesc pentru o intervenție efectivă în campania din Dardanele. Aceste svonuri rămân încă în faza probabilităților deocamdată. Ele nu vor căpăta realitate decât din necesitatea gravă în care se află partida quadruplei alianțe de a comunica prin Dardanele.

Presă bulgară și atitudinea statelor balcanice față de împătrita înțelegere.

Ziarul bulgar „Radical” scrie următoarele cu privire la atitudinea statelor balcanice față de împătrita înțelegere:

„Evoluția evenimentelor pe teatrele de război în ultimele luni a făcut să apară importanța ocupării Constantinopolului și strămtorilor pentru cauza înțelegerii, după cum a făcut să apară și însemnătatea intervenției Bulgariei în favorul acesteia.

O acțiune a României în contra puterilor centrale va permite Rusiei să-și lărgească frontul. Dar Rusia duce lipsă de muniții, și fără luarea Constantinopolului intervenția României nu va atinge ținta reală. Cât privește Grecia sprijinul ei nu poate consista decât în trimiterea unui corp de expediție la Dardanele. Este foarte îndoielnic că această armată va putea obține un succes mai mare decât acela al armatelor aliate.

Din contră, intervenția Bulgariei va decide de soarta Constantinopolului, și aceasta într-un termen scurt.

Acest adevăr e recunoscut atât de puterile înțelegerii cât și de statele balcanice, rămase neutre.

Cu toate acestea nici înțelegerea n'a făcut pasul decisiv pentru a face posibilă intervenția Bulgariei și nici Grecia și Serbia nu lasă să se înțeleagă că sunt gata să facă concesiuni pentru a o face posibilă.

Bulgaria cere garanții pentru concesiunile care-i sunt promise și nimeni nu poate să-i reproșeze aceasta, deoarece dânsa a fost deja odată trădată și n'are de fel dorința de a se expune aceleiaș pericol pentru o doua oară.

Serbia și Grecia nu vreau să cedeze nimic Bulgariei, pentru că se desinteresează cu desăvârșire de soarta înțelegerii. Puțin le importă pe ele durata războiului, puțin le importă pierderile înțelegerii, numai ele să devie state mari.

Dar pentru ce puterile înțelegerii, având în vedere importanța recunoscută a intervenției bulgare, nu pun capăt odată obstinției Sârbilor și Grecilor și nu întreprind demersuri decisive pentru a satisface revendicările bulgare?

Prima cauză rezidă în faptul că Grecii și Sârbii au numeroși amici în statele înțelegerii și în special în Rusia, cari au ultimul cuvânt în chestia concesiunilor.

Există deasemenea o a doua cauză a întârzierii pe care o pune Rusia de a convinge Serbia să facă concesiuni Bulgariei.

Această cauză este aceeași care a târît Rusia într-un război în contra Japoniei, care a lăsat Polonia fără drumuri de fer și care organizează trădări în cartierul general al statului major rusesc.

Această cauză este influința germană la Petrograd, influență mult mai mare decât ne-am putea imagina”.

S.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 6 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: Rușii, pe cari armata arhiducelui Iosif Ferdinand i-a respins în a doua luptă dela Krasnik, se retrag spre miazănoapte-răsărit. Armata arhiducelui reușind să spargă frontul inamicului înaintea, dând noi lupte bogate în rezultate și ieri a ocupat regiunea Gielczew și înălțimile ce se ridică la miazănoapte dela Wlyznița. Sub apăsarea acestei înaintări inamicul se retrage pe Wieprz prin Tarnogora. Prada câștigată în aceste lupte a sporit la 41 ofițeri, 14.500 soldați de rând și 12 mitraliere. Pe Bug și în Galiția de răsărit situația generală e neschimbată. La Zlota-Lipa și la Nistru e liniște.

Pe frontul italian: Luptele din regiunea Goriziei, cari au luat în zilele din urmă o întindere tot mai mare, s'au desfășurat ieri în cursul atacului general al armatei a treia italiană, în o luptă mare. Cam 4 corpuri de armată ale inamicului au înaintat, sprijinite de o puternică artilerie, împotriva frontului nostru dela capul de pod dela Gorizia până la mare, dar au fost deplin respinse și au suferit pierderi îngrozitoare. Mulțumită trupelor noastre distinse și oțelite în lupte, mai

cu seamă țintei peste toată lauda a vitezei noastre infanterii, toate pozițiile au rămas neschimbat în mâinile noastre. Neclintii și cu credință stau de pază eroii noștri la granița de miazăzi-apus a monarhiei față cu puterea covârșitoare a inamicului. Lor le este asigurată recunoștința tuturor popoarelor din patria lor și a armatelor cari merg înainte din biruință în biruință. În partea de mijloc a râului Isonzo, în regiunea Krn și în celelalte fronturi nu s'a întâmplat nimic mai însemnat.

Berlin, 6 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul dela apus: Azi noapte am respins lângă Les Eparges două atacuri franceze. Prada succeselor noastre câștigate în Bois de Pretre a sporit cu 1 tun de câmp și 3 mitraliere. Afară de aceasta a căzut în mâinile noastre un parc al pionerilor cu foarte mult material. Aviatorii noștri au atacat la răsărit dela Epinal câmpul de sbor dela Corrieux, și în Vosgi la răsărit de Crut tabăra franceză de pe Breitfirst.

Pe frontul dela răsărit: Azi des de dimineață, trupele noastre au ocupat la miazăzi-răsărit dela Biale-Blotow cu asalt un fort foarte bine întărit, (la apus de drumul Suvalki-Calvaria), și au făcut cu acest prilej cam la 500 prizonieri ruși.

Pe frontul dela miazăzi-răsărit: Situația trupelor germane nu s'a schimbat.

Budapesta, 7 Iulie — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: În linia de bătaie a armatei arhiducelui Iosif Ferdinand lupta continuă. Ajutoarele rusești prospere, cari au atacat în mai multe locuri au fost respinse cu mari pierderi pentru inamic. Numărul prizonierilor iarăș a sporit. Pe Bug și în Galiția de răsărit situația e neschimbată. În luptele ce s'au dat din 3 până în 5 Iulie pe cursul de jos al Zlota-Lipei am făcut prizonieri 3850 Ruși.

Pe frontul italian: În linia de bătaie dela Gorizia e binișor liniște. După biruința de alaltăieri trupele noastre au mai avut să respingă câteva atacuri de noapte mai slabe, pe cari le-a executat inamicul împotriva pozițiilor noastre de pe platou și dela capul de pod dela Gorizia. Ieri, inamicul a pornit din nou o canoadă violentă, după care a urmat noaptea un atac zadarnic cu forțe mai slabe. Aviatorii italieni au aruncat bombe asupra Triestului fără să pricinuiască vre-o pagubă mai însemnată. Pe Krn inamicul a dat atac din nou asupra unui vârf de stâncă, împotriva căruia și-a încordat și mai înainte toate puterile. Bravii apărători, ca întotdeauna, au respins atacul. În fața pozițiilor noastre câmpul e acoperit cu morți. În regiunile dela granta Tirolului și Carintiei lupta de artilerie continuă în unele locuri.

Pe frontul dela miazăzi-răsărit: Pe înălțimile ce se ridică la răsărit de Trebinje, trupele au dat în zilele din urmă o luptă cu succes. Câteva detașamente atacând, după o scurtă luptă, au ocupat o pozițiune înaintată muntenegrină și i-a alungat pe Muntenegrini îndărăpt pe înălțimile cele mai apropiate. În ziua următoare cam la o brigadă de Muntenegrini, după o pregătire cu artilerie, a început un contraatac, dar a suferit așa pierderi în focul trupelor noastre, încât curând s'au retras în pozițiunea lor principală, de unde au pornit. Au luat parte în aceste lupte mai mulți aviatori de ai noștri aruncând bombe și impușcând cu mitralierele asupra inamicului.

Berlin, 7 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul dela apus: La miazănoapte de Ypern trupe engleze au pătruns într'un tranșeu al nostru, dar seara le-am alungat din el. La apus de Souchez am respins două atacuri de noapte ale inamicului, împușcând într'aceasta asupra trupelor inamice ce se concentrău în Arras. Orașul a luat foc, catedrala a ars. Intre Meuse și Mosel e o mișcare războinică foarte vie. La miazăzi-apus dela Les Eparges inamicul continuă cu sforțările lui ca să reocupe pozițiile cari le-am cucerit dela el de curând. La cel dintâi atac Francezii au pătruns într'o parte a tranșeelor noastre de apărare.

Prin o contraofensivă, am recucerit tranșeele afară de 100 metri. Inamicul a lăsat îndărăpt o mitralieră. Două noi atacuri ale inamicului, precum și un atac împotriva Tranchée a dat deplin greș. La jumătate drum între Ailly și Apremont noi suntem, cari atacăm. Am cucerit pozițiunea inamicului în lungime de 1500 metri și am făcut prizonieri într'aceasta 300 Francezi. La Croix des Carnes (Bois de Pretre) a avut loc azi noapte atacul așteptat al inamicului. Pe Sudelen (în Vosgi) am ocupat în asalt o parte de tranșeu al inamicului, pe

care am nimic-o, făcând-o de nefolos pentru apărarea inamicului. În Champagne la miazăzi-apus dela Souppes aviatorii noștri au aruncat cu succes bombe asupra unei tabere inamice.

Pe frontul dela răsărit: Numărul prizonierilor făcuți la miazăzi de Biale-Blotow a sporit la 7 ofițeri și 800 soldați. Afară de aceasta au căzut în mâinile noastre 7 mitraliere și un bogat depozit de instrumente pentru pioneri. În Polonia, la miazăzi de Vistula, la răsărit de Dolowatka (la miazăzi de Borzimow) am cucerit înălțimea 95. Pierderile Rușilor sunt foarte simțitoare, 10 mitraliere, 1 tun-revolver și mai multe puști, încolo mai spre miazănoapte, în apropiere de Vistula am respins atacurile Rușilor.

Pe frontul dela miazăzi-răsărit: La apus de cursul de sus al Vistulei am înaintat binișor. La răsărit de Vistula nu e nici o schimbare mai mare. Într'aceasta l'am urmărit pe inamic în direcția Zlota-Lipa. Dela 3 până în 5 Iulie am făcut prizonieri 3850 Ruși.

Acțiunea diplomatică a României.

„Adevărul” publică următoarea știre foarte mult comentată:

„Foile guvernamentale cari au anunțat alaltăieri că d. Brătianu a avut o întrevedere cu ministrul Rusiei, s'au grăbit eri să anunțe că prim ministrul român a conferit și cu contele Czernin, ministrul Austro-Ungariei.

Cu alte cuvinte, ziarele oficiale dau a înțelege că d. Brătianu continuă a trata cu unii și cu alții”.

Declarațiile dlui T. Ionescu.

București. — Corespondentul ziarului „Stampa” din Turino, a avut o convorbire cu d. Take Ionescu la București. Acesta a declarat următoarele:

— „O participare la război a Greciei, Bulgariei și României ar fi fost lucru cu puțință în Noemvrie anul trecut. Că țările acestea n'au intervenit, vina o poartă îndărătnicia Serbiei.

Grandomania, care încet a cuprins Sofia, Atena și din păcate și Bucureștii, a găsit și la Niș teren prielnic. Serbia împiedecă azi înfrângerea Germaniei și Austro-Ungariei. Câțiva Sârbi mi-au spus, că preferă să piardă Belgradul, decât să cedeze Vardarul Bulgariei. Dacă Venizelos va reveni la putere, va îndemna poporul grec să cedeze Bulgariei Cavala, și va îndemna și pe Serbia să cedeze. Dar și Rusia trebuie să-și schimbe ținuta ei, să nu aștepte mereu Serbia la îndărătnicie. Rusia să știe, că o Serbie mare nu va mai fi așa docilă ei, ca Serbia de azi. În ce privește participarea României la război, d. Take Ionescu a declarat, că participarea Bulgariei e mai importantă, căci va duce la căderea Constantinopolului, și aceasta ar fi o gravă lovitură morală pentru Germania. De aceea ar trebui să se facă toate concesiunile Bulgariei. E o întrebare, dacă România poate pași acum în război, când Rușii se retrag”.

INFORMAȚIUNI

Arad, 8 Iulie 1915.

Dar pentru cei lipsiți. Parohul Ioan Rusu din Juncul-de-jos a binevoit a dăruia la fondul „Azilului-orfelinat” al „Reuniunii rom. de înmormântare din Sibiu” pentru adăpostirea orfanilor și a bătrânilor noștri scăpați; apoi la „Legatul Ilarie Chendi” pentru ajutorarea copiilor lipsiți din Dârlos, aplicați la meserie; la „Legatul Dr. Ion Borcia” pentru ajutorarea copiilor lipsiți din Săliște, aplicați la meserie; la „Fondul Aurel Vlaicu” pentru stipendiarea tinerilor meseriași la înmulțirea cunoștințelor în străinătate și la „Fondul A. Bechnitz” pentru cumpărarea și împărțirea de cărți folositoare între meseriași, acestea din urmă întemeiate de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” și la fiecare câte cor. 2.40, sau în total cor. 12. Pentru prinos aduce sincere mulțămite, în numele Reuniunilor amintite, presidentul lor: Victor Tordășianu.

Inscrierile la academia veterinară. Inscriserile la aceasta academie pentru anul 1915/16 se fac dela 1—8 Septembrie a. c. Cu învoirea corpului profesoral se pot face înscrieri până la 15 Septembrie a. c., iar cu a ministrului de agricultură până la 1 Octombrie a. c. Primirea se face în baza atestatelor de bacalaureat dela gimnaziului sau școale reale. Pentru scultătorii academiei stau la dispoziție și burse dela cor. 400—800 cor., pentru obținerea cărora sunt a se înainta petițiile la rectoratul Academiei (Budapesta, VII Rottenbiller utca 25), cu ocazia înscrierii. Studenții sărguincioși și săraci pot fi scutiți de taxele școlare. Academia dispune și de o „Masă a studenților”.

Restrângerea vânzării de carne. Foaia oficială ungară publică o ordonanță a guvernului, prin care se oprește începând de Joi (8 Iulie n. a. c.) vânzarea în mare sau în mic de carne de vițel, vită și de porc în zilele de Marți și Vineri a fiecărei săptămâni. Prin urmare în zilele fixate măcelăriile sunt oprite a pune în vânzare carne. Cei ce comit transgresiuni în contra acestui ordin vor fi pedepsiți cu închisoare până la 2 luni și cu o amendă în bani până la 600 cor. Acest ordin intră în vigoare în întreaga țară cu ziua de Joi, 8 Iulie n. a. c.

ECONOMIE.

Darea funcționarilor. Paragraful 32 al art. de lege XXIX: 1875, precum se știe, obligă societățile obligate la publicitate, să detrage însele dela funcționarii lor darea, ce aceștia ar avea să o plătească și să administreze aceste dări, la termenele de plată, fixate la pătrar de an, la perceptorat.

Societățile mai mari, de regulă, nu pretind dela funcționarii lor restituirea acestor dări, resp. nu detrage din salariile funcționarilor dările plătite. Urmarea acestui procedeu este, că salariile funcționarilor se urcă cu suma dărilor plătite; în consecință cu drept cuvânt poate pretinde societatea ca aceste dări — ca spese de administrație — să se considere ca poziții, ce se pot detrage din venitul brut al societății.

După praxa stabilă prin sentințele sale Nr. 13.230/914, 31.001/914 și 5052/915 *judecătoria administrativă de fapt a și admis calificarea acestor dări, plătite pentru funcționari, drept spese de administrație și în consecință detragea lor din venitul brut* — dar numai dacă plata dărilor din partea institutului este garantată funcționarilor prin contract sau în statute, ca un obligament irevocabil, va să zică dacă dările se consideră drept părți întregitoare a salariului. O simplă hotărâre a adunării generale privitoare la plata dărilor pentru funcționari — nu este suficientă. — (R. E.)

Internatul de fetițe din Brașov.

Anunț școlar.

Scoala de menaj și de industrie casnică.

Reuniunea femeilor române din Brașov anunță On. public românesc condițiile de primire în Internatul său, pe care îl susține și îl subvenționează spre a putea înlesni creșterea *fiicelor române în direcțiune casnică*, cu taxe cât mai reduse.

Cu începerea anului școlastic 1914—1915 școala de menaj și de industrie casnică este sub conducerea *d-rei Ana Broșteanu*, fostă directoară a internatului de fetițe din Sibiu.

Învățământul practic cuprinde: pregătirea bucatelor, întreținerea locuinței, spălatul și călcatul, legumăritul, croitul de rochii și de rufărie, cusutul cu mașina, diferite lucruri de mână până la cele mai variate broderii, executarea jachetelor împletite, țesutul la răsboiu dela cele mai simple până la țesături de Smyrna, covoare, costume naționale și odăjdii bisericesti.

Învățământul practic se completează cu învățământul teoretic, tratând despre teoria bucătăriei cu tot ce cade în sfera unei bune economie de casă, teoria crotitoriei, contabilitate și chemie culinară, igienă, indeosebi: religione, limbă și literatură română, limba maghiară și germană, cântări, desen, educațiune familiară.

Localul internatului este proprietatea Reuniunii, fiind situat în cea mai frumoasă și sănătoasă parte a ora-

șului; se compune din două corpuri de casă împreună cu curte, cu grădină mare și un pavilion mare de vară.

Primirea elevelor în Internat se face cu 1 Septembrie st. v. (14 Septembrie st. n.) Deoarece numărul locurilor este limitat, părinții doritori de a aduce fiicele lor, sunt rugați a anunța cât mai din vreme înscrierea.

Taxa anuală este pentru întreținerea și instrucțiunea completă de 500 coroane, inclusive îngrijire medicală și băi, adică câte 50 cor. lunar. Taxele se plătesc anticipativ lunar, cu *obligământul de a achita toate 10 lunile ale anului școlar.*

Elevetele solvente vor trebui să aibă vârsta de 12 ani, să prezinte certificat de școală, de botez și de sănătate și de revaccinare.

Fiecare elevă va aduce cu sine: *rufărie de corp*, câte 6 bucăți, cămăși, pantaloni, camisoane, ciorapi și 12 batiste, *ășternut de pat*, saltea, 2 perini și plapomă cu câte 2 rânduri de rufărie (4 fețe de perină, 2 cearșafe de plapomă și două cearșafe de saltea (lepedee). Ștergare și servetele câte 4. Un cuțit, o furculiță, o lingură mare și o linguriță mică. Perie de haine, perie de cap și perle de dinți, pieptene rar și des. Un palton (haină de iarnă), o cărpă sau un șal pentru curte.

Pentru uniformitate s'au reglementat costume uniforme precum și sorturi uniforme, pe cari elevele și le lucrează în Internat.

Localul și direcția Internatului se află în Brașov, șirul Spitalului Nr. 10.

Informațiuni se pot lua dela președinta Reuniunii, (Brașov, str. Fântânil 31), sau dela direcțiunea internatului.

Marla B. Balulescu,
prezidentă.

Ioan Lengeru,
secretar.

Ultima oră.

SASSANOW SE DUCE.

București. — L'Independance Roumaine scrie față de desmintirile oficiale, că ministrul de externe al Rusiei Sasanow își va părăsi în curând postul. Urmasul lui va fi Krivosein, actualul ministru de agricultură.

MOBILIZARE GENERALĂ IN FINLANDA.

Stocholm. — In Finlanda a fost ordonată mobilizarea generală. Toți străinii au să părăsească Finlanda, care a fost declarată de teritor periclitat.

LUPTA LA KRASNIC CONTINUĂ.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Lupta dela Krasnic continuă cu multă îndârjire. Rușii întreprind cu ajutoarele proaspete, ce le-a sosit, contra atacuri înversunate. Dealtcum pe întreg frontul rusesc e liniște relativă.

ITALIENII AU INCHIS MAREA ADRIATICĂ.

Lugano. — Un decret regal declară de închisă întreagă Marea Adriatică. Se motivează aceasta măsură cu aceea, că Grecii ar transporta monarhiei pe ascuns material de războiu și alimente.

LA ISONZO SE DAU LUPTE INVERȘUNATE DE ARTILERIE.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Pe câmpul de războiu italian s'a desfășurat o vie mișcare numai la Isonzo, cam în aceleși margini, ca în zilele trecute. De amândouă părțile se dă o luptă înversunată de artilerie. Italienii mai întreprind și atacuri de infanterie mai mici și mai mari, pe cari le respingem totdeauna.

TORPILOARELE FRANCEZE AU ATACAT 2 SUBMARINE GERMANE.

Berlin. — „Lokalanzeiger” scrie: Se comunică dela ministerul de războiu francez, că două submarine germane au fost atacate în canal de torpiloare franceze. Despre rezultatul atacului, comunicatul nu spune nimic.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Am primit în abonament dela următorii: George Brădean, Cherechiu 4 cor., George Olariu, Pogănești 4 cor., George Filip, Tulca 4 cor., Todor Lazar, Talpoș 4 cor.

Se publică concurs pentru deplintrea catedrei vacante de limba și literatura română și de limba și literatura germană dela institutul pedagogic român gr. or. din Arad.

Beneficiul împreună cu aceasta catedră este următorul: Salar fundamental de 2600 cor., în caz de aplicare definitivă, iar în caz de aplicare provizorie 2200 cor. Cvinvenalele (6), de câte 200. Bani de cortel 800 cor., respective pe timpul aplicării provizorie numai 600. Participare la fondul de penziune conform dispozițiilor statutare. Dela profesori se cere să aibă cvalificația pentru profesorii dela preparandia de stat, precum și cvalificația conform §-lui 122 punct 10 din Statutul organic. Recursele sunt a se adresa Conzistoriului român gr. or. din Arad, în 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se ajusta cu următoarele documente și informațiuni: Autobiografia, pe scurt, a recurentului; Atestat de botez, din matricula bisericească, din care să se vadă, că respectivul recurent e român de religiunea gr. or.; Atestat despre cvalificația recurentului; Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vr'un institut de învățământ. Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului. Arad, din ședința consistorială dela 29 Maiu v. 1915. — Consistorul român gr. or. din Arad.

† Emil Taus. Cetim în „Foaia Pop. Rom.” din Budapesta: Primim din Praga dela nobilul medic român domnul Dr. V. Sezan trista știre, că unul dintre cei mai vrednici muncitori ai tipografiei noastre, Emil Taus, care timp de 14 ani a muncit în atelierul tipografiei noastre și ca redactor responsabil al organului partidului național român „Lupta” a stat luni de zile închis în temnița politică din Vaț, a căzut pe câmpul de luptă din munții Carpaților, la 15 Aprilie, lovit de un glonte al dușmanului.

La asentarea din luna Noemvrie anul trecut a fost luat ca glotaș în vârstă de 26 ani, iar în 15 Ianuarie a plecat la regimentul 2 de infanterie din Brașov, unde aparținea, fiind originar din Măeruş, comuna aproape de Brașov. Nu peste mult timp a fost transferat cu întreg regimentul la Praga. De aici a fost trimis pe câmpul de luptă, unde și-a aflat moartea.

Emil Taus afară de soție și copilași, a lăsat în doliu pe iubiiții săi părinți, și șapte surori și frați, buni țărani români, cari cu toții deplâng moartea tragică a iubitului lor Emil.

Odihnească în pace!

Către abonații și cetitorii noștri.

Cu 1 Iulie st. v. a. c. începe al 2-lea semestru al acestui an și ca întotdeauna facem un nou apel călduros către stim. noștri abonați să-și reînnoască la timp abonamentul. Iar pe cei, cari ne-au rămas datori cu achitarea abonamentului pentru trecut și cărora din diferite cauze nu le-am sistat trimiterea foilor îi rugăm să-și achite de urgență taxele restante.

ADMINISTRAȚIA.

VINURI
vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912

Vin alb — — —	—86	—76
Bizling — — —	—88	—78
Roșu de Miniș —	1.60	1.20
Carbenet — — —	1.40	—

Vinuri vechi și noul din anul 1914.

Vin alb — — —	—72	—62
Bizling — — —	—74	—64
Șiller — — —	—78	—68

Rachiu.

Rachiu de treve — — —	2.60
Rachiu de treve specialitate —	2.80

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

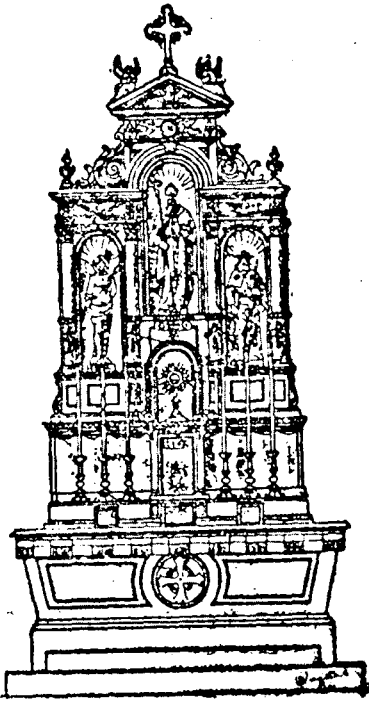
B. 247

Petru Benea
propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m).

Su 1920

Szubotha István

atelier de construcție de altare și de aurire artistică
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 26 sz.

Oferă on. proefimii gr. ort. și gr. cat. lucrări de sculptură, iconostase, altare, amvoane, fântâni pentru botez, cosciugul Domnului, statie, icoane staționare, scaune duhovnicești. Lucrări de aurire și pictură executată artistic dela cele mai simple până la cele mai decorate. Primește spre renovare și pictare iconostase și altare vechi. — Prețurile nu am dar cu proiecte artistice și prospecte convenabile ser vesce gratis. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața locului pe cheltulala proprie.

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

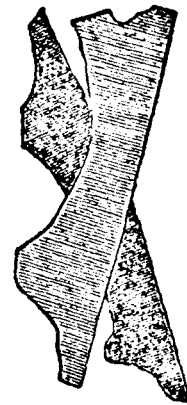
Măestru de împletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădiri de poieni, parcuri și cruci mormântale, împletituri pentru site pentru nisip și pietriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)

Pielării (Go 2127)
talpe
achizite p. ghete
instrumente pentru
pantofari și cismari

se pot procura mai bine
la:

Gyöngy Sándor

magazin de pielărie

BUDAPEST, III., Tavasz-u. 1. sz.

Carl Stürner

funar

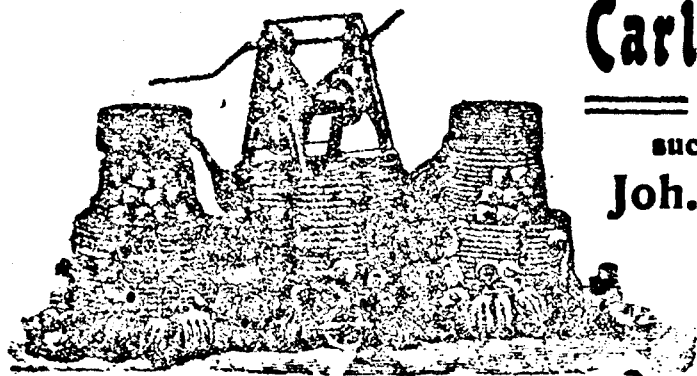
succesorul lui

Joh. Ongert's

SIBIU

Hermannstadt

Saggasse 22.

■ Oferă lucrări de cănepi curată: funii pentru transmisiuni, funii pentru care, legătoare, ștreanguri, căpește, cingătoare ațe pentru rolete, ață pentru saci etc.

■ MARE ASORTIMENT DE AȚE ȘI FUNĂRII.
Revânzătorii primesc rabat!

Su 2060

CEASURI PENTRU BISERICI.

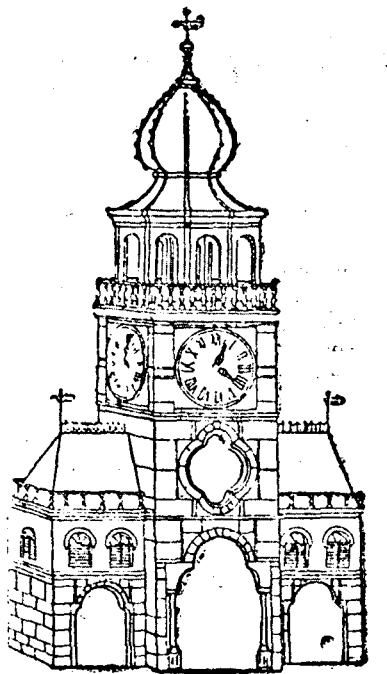
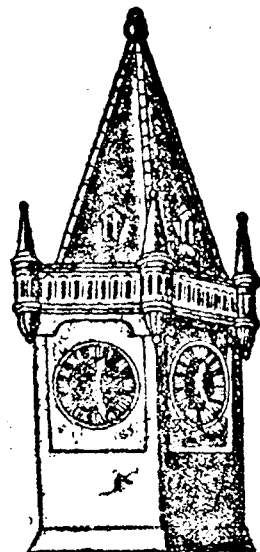
SZÁNTHÓ
GYULA

fabrică de ceasuri pentru biserici

NAGYVÁRAD,

Damjanich-utca 30 szám.

■ ■ ■
Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanția pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimite gratis. Plăci (tablă) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cisnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stoffe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845-80).

Dufek Kálmán, atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc. În bucate gata sau desfăcute deolaltă, pe lângă o executare conștiințioasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfecția și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu poșta conștiințioasă și punctual. — Hainele de doliu se execută cât se poate de repede.

Du 1345

LA „LIBRĂRIA CONCORDIA”

ARAD, STRADA DE AK FERENC NUMĂRUL 20

SE AFLĂ DE VÂNZARE CĂRȚI DE RUGĂCIUNI, BISERICESTI, LITERARE, POPULARE ETC.

<i>Dor și jale</i> , Cântece din războiu (1914—1915). Cu o prefață de Dr. I. Urban Iarnik	1.—	<i>I. L. Caragiale</i> , »Momente, schițe, amintiri«. Opere complete	2.—	<i>Cântece religioase</i> , populare și un bun sfat	—50
<i>Cântece din războiu</i> , I Viteșești Adunate de Dr. D. Cioloca	—40	<i>Ioan Adam</i> , »Năzuinți«	1.50	<i>Mintea și norocul</i> , precum și alte 12 povești populare	—40
<i>A. Vlahuță</i> , »Dreptate«. Nuvele	2.—	<i>N. Petra-Petrescu</i> , »Ilie Marin«. Istorieară pentru tinerime	1.50	<i>Florea Codreanului</i> , Poveste precum și anecdote, poezii populare și povești	—24
<i>Munții noștri</i> , »Țara Țopilor«. Despre trecutul munților apuseni ai Transilvaniei. Date adunate din autori, manuscrise și tradiții de Rubin Patîiș sen.	1.60	<i>Iules Verne</i> , »Cinci săptămâni în balon«. Călătorie de descoperie în Africa de 3 Englezi (Biblioteca pentru toți numeri 494-8). Operă premiată de Academia franceză	1.50	<i>Poezii și cântece populare</i> , din Bănat	—50
<i>Augusta Rubenescu</i> , »Pentru copiii cei buni«. Povești. Legată frumos	1.—	<i>A de Herz</i> , »Bunicul«. Comedie în 3 acte	2.—	<i>164 strigături și uituri</i> , culese din ținutul Zarandului	—24
<i>C. Colodă</i> , »Păcăniile lui Tândărică« (Poveștea unei păpușe de lemn) cu 56 ilustrațiuni	1.50	<i>Em. Gârleanu</i> , »Cea d'ntâi durere«. Nuvele și schițe. Ediția a II-a întregită	1.80	<i>Cea mai nouă carte de visuri</i>	—40
<i>Al. Ciura</i> , »In războiu«	1.—	<i>Delavrancea</i> , »Lucașărușul«. Dramă în 5 acte	2.50	<i>Istoria lui Arghir și Elena</i>	—30
<i>Henrik Sienkiewicz</i> , »Prinsoarea«. (Judecata lui Jupiter)	—20	<i>Delavrancea</i> , »Liniste. Trubadurul. Stăpâna odată«	2.50	<i>Dr. I. Iarnik Urban și A. Bârseanu</i> . Doine și strigături din Ardeal. Cu peste 400 pagini	1.30
<i>Ioan Agârbiceanu</i> , »Arhangheli«. Roman din viața românilor a deleni	3.—	<i>Delavrancea</i> , »Trinel«. Comedie în 3 acte	2.50	<i>Pascălie poporală</i>	—12
<i>Ioan Agârbiceanu</i> , »Schițe și povestiri«	2.—	<i>P. Locusteanu</i> , »Suntem nebuni«. Schițe umoristice	1.50	<i>Culegere din cele mai frumoase povești de Ioan Bota</i>	—60
<i>Ion Dragoslav</i> , »Volintirii«	1.80	<i>Victor Eftimiu</i> , »Achim«. Tragi-comedie în 3 acte	1.25	<i>Coriolan Brediceanu</i> , »Peatra credinței«. Istorieară din viața poporului	—50
<i>Delavrancea</i> , »Viforul«. Dramă în 4 acte	2.50	<i>Ioan Al. de Lemenyi</i> , »Poezii«	1.50	<i>Coriolan Brediceanu</i> , »Fira«. Nuvelă din popor	—24
<i>D. D. Pătrășcanu</i> , »Timotheiu Mucenicul«	2.—	<i>Dr. Ioan Lupaș</i> , »Viața unei mame credincioase	—30	<i>Roata norocului</i> , sau aflarea dorinței noastre	—80
<i>I. Irimescu — Căndești</i> , »Pe drumurile cadrilaterului«. Impresii și note	1.50	<i>Dr. Ioan Lupaș</i> , »Spice din istoria noastră bisericească	—30	<i>Insula morților</i>	—50
<i>Haralamb G. Lecca</i> , »Dincolo«. Din Dunăre în Balcani	1.—	<i>Zotti Hodoș</i> , »Masa ieftină«. Gătirea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de bucate simple și bune	1.20	<i>Andrei cel răsfățat</i>	—30
<i>Goethe</i> , »Faust«. Tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun	1.—	<i>St. O. Iosif</i> , »Poezii«	2.50	<i>Făt frumos din lacrimă</i> . Poveste de Eminescu	—20
<i>Ion Gorun</i> , »Robinson în țara Românească«. Povestire din zilele noastre	1.—	<i>Conan Doyle</i> , »Duett«. Roman. Tradus de V. Onișor	1.60	<i>Năzdreveniile lui Toporăște</i>	—30
<i>G. Rotică</i> , »Poezii«	2.—	<i>Pompiliu Eliade</i> , »Cu privire la Maurice Maeterlinck	1.—	<i>Popa care știe carte și Ion Isteșul</i> . Povești populare	—24
<i>Ioan Adam</i> , »Pe lângă vatră«. Pilde și glume țărănești	1.50	<i>L. Rebreanu</i> , »Frământări«	1.50	<i>Culegere de diferite cântece</i>	—70
<i>V. Alexandri</i> , »Poezii populare ale românilor	1.50	<i>Dr. Valeriu Senil</i> , »Critica unei lecturi. Indrumări practice	—60	<i>Biblia cea Mare</i> . Sfânta scriptură a vechiului și noului testament. Legată. Cu peste 1000 pagini	2.—
<i>Ion Bârseanu</i> , »Dor pustiu«	1.50	<i>Anecdote populare</i> , de Fabiu Sanjoanu	—32	Tot acesta format mare, cu litere mari, legată	6.—
<i>Guy de Maupassant</i> , »Povestiri alese«. Trad. de M. Sadoveanu	2.—	<i>Robinson Crusoe</i> , sau aventurile minunate ale unui naufragiat eu 6 chipuri	—70	<i>Simbolul credinței</i> , din cuvintele și înțelesul Sfintei Scripturi de Gh. Joandrea (Aprob. de Ven. Cons. Diecezan)	2.50
<i>Ion Ciocârlan</i> , »Traiul nostru«	1.50	<i>Țiganiada sau Alexandria țigănească</i>	—80	<i>Noul așezământ</i> , (noul testament) Legată	1.20
<i>S. Mehedinți</i> , »Către noua generație«	1.50	<i>Alexandria</i> , Viața, faptele și întâmplările lui Alexandru-cel-Mare Macedonean	—60	<i>Noul așezământ și psalmii</i> . Legată	1.40
<i>M. Sadoveanu</i> , »Floare ofilită«. Roman	2.—	<i>Din publicațiunile soc. »STEAUA« à 20 fil. nrul. Nrul.</i>		<i>Noul testament și psalmii</i> . Legată	—70
<i>M. Sadoveanu</i> , »Povestiri de sea«	2.—	2 <i>P. Dulfu</i> , »Foloasele învățaturii«		<i>Cartea psalmilor</i> . Legată	—70
<i>C. Sandu-Aldea</i> , »Ape mari«	2.—	4 <i>Ioan Hașeganu</i> , »Grădina de legume«		<i>Cele 4 Evanghelii</i> Legată	—70
<i>Vasilie Pop</i> , »Iubirea e biruitoare«	2.—	5 <i>Dr. I. Felix</i> , »Medicul poporului«		<i>Mântuirea sufletului</i> . Carte de rugăciuni. Legată	—60
<i>I. Slavici</i> , »Mara« Roman	2.—	19 <i>George Coșbuc</i> , »Superstițiunile păgubitoare ale poporului nostru«		<i>Cartea psalmilor tradusă după textul original</i>	—10
<i>Alexandru T. Stamatiad</i> , »Din trâmbițe de aur«. Poeme	2.—	20 <i>Viața și faptele</i> lui Antim Ivireanul, metropolitul Ungrovlahiei		<i>Sfânta Evangheliie a Dlui și Mântuitorul nostru Isus Christos</i> scrisă de Sfântul Ioan	—10
<i>N. N. Beldiceanu</i> , »Chilia dragostii«	1.50	22 <i>Em. Gârleanu</i> , »Amintiri și schițe«		<i>Sfânta Evangheliie a Dlui în Mântuitorul nostru Isus Christos</i> scrisă de Sfântul Mateiu	—10
<i>Ioan Adam</i> , »Vorbe de clacă«	1.25	24 <i>Din legendele neamului Hohenzollern</i> , prelucrare de St. O. Iosif.		<i>Sfânta Evangheliie a Dlui în Mântuitorul nostru Isus Christos</i> scrisă de Sfântul Luca	—10
<i>Cum să trăim?</i> »Sfaturi medicale« de Doctorul F. Grünfeld	—50	25 <i>Flori și povești</i> de Ioan Dragoslav.		<i>Carte de rugăciuni</i> pentru folosul și mângăerea fiecărui creștin întocmită de Ierodionul Damaschin din Sfânta Mănăstire Sinala. Legată Cor. 2.50 în piele	5.—
<i>M. Maeterlinck</i> , »Ciclul morții« Trad. de A. T. Stamatiad	1.25	26 <i>Din Bucovina de altă dată</i> , de Ioan Grămadă.		<i>Carte de rugăciuni</i> pentru tinerimea evlavioasă de un prieten al copiilor. Cu mai multe icoane. Legată	—44
<i>N. Iorga</i> , »Oameni cari au fost«. Amintiri și comemorări	3.—	27 <i>România de peste Carpați</i> de I. Slavici		<i>Cuvinte folositoare și de suflet</i> mântuitoare. Culese din sfintele scripturi de Sm. Monahul Isaia. Legată	—60
<i>N. Bălcescu</i> , »Istoria românilor sub Mihai-Vodă Viteazul	2.—	29 <i>Povestea cerului</i> de Victor Anestin		<i>Rugăciuni pentru soldați</i> . Legată	—24
<i>I. A. Basarabescu</i> , »Vulturii«. Schițe și nuvele	1.50	30 <i>Povestiri</i> de I. Agârbiceanu		<i>Culegere de cântări bisericești</i> . Legată	—30
<i>N. Iorga</i> , »Istoria armatei românești Vol I.«	2.50	32 <i>Ostașii noștri</i> .		<i>Viața prea cuvloasel maicei noastre Mariiei Egiptence</i> . Legată	—32
<i>Ludovic Dauș</i> , »Străbunii« Roman	2.50	34 <i>Istoria literaturii române moderne</i> de prof. Dr. N. I. Apostolescu		<i>Cele cinsprezece suferințe ascunse ale lui Isus Christos</i>	—30
<i>Ioan Ciocârlan</i> , »Inimă de Mamă«. Schițe și nuvele	2.—	35 <i>Boalele ochilor și îngrijirea lor</i> de prof. Dr. G. Stănculeanu.		<i>Din minunile Maicei Domnului</i> . Legată	—40
<i>Björnsterne Björnson</i> , »Synnöve Solbakken«. Trad. de N. Ciotori	1.50	30 <i>Snoave</i> de P. Gârboviceanu și G. I. Chelaru.		<i>Mântuirea sufletului</i> de vămile văzduhului. Rugăciuni	—16
<i>D. N. Ciotori</i> , »Calea Robilor« Povești	1.50	37 <i>Viața și faptele lui Andrei Șaguna</i> de Dr. I. Lupaș.		<i>Zidirea lumii</i> . Cele 12 Vineri	—16
<i>Octav Minar</i> , »Eminescu în fața justiției«	1.—	<i>Povești ardelenesti</i> . Culese din gura poporului de Ioan Pop Reteganul 5 vol.	2.50	<i>Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune</i> pentru vremuri grele. Legată	—20
<i>Natalia Negru</i> , »Mărturisiri«. Nuvele	2.—	<i>Povești populare din Bănat</i> Culese din gura poporului de G. Cătană Partea I. și II.	1.10	<i>Povățuitor la împărăția cerurilor</i>	—60
<i>Natalia Negru</i> , »Fabola sau biserica din catacombe«	2.50	<i>Calea pocăinței</i>	—40	Pentru porto să se adauge de fiecare carte	
<i>Constantin I. A. Nottara</i> , »De dincolo de moarte«	3.—	<i>Traista cu povești istorice</i>	—50		
<i>R. Rosetti</i> , »Păcatele Sulgerului«	2.—	<i>Balade populare</i> . Culese din gura poporului bănățean	—60		
<i>Th. D. Speranția</i> , »Alte anecdote populare«	2.—	<i>Inimioara</i> , adică floarea poeziei naționale din cei mai buni șcitori români	—60		
<i>M. Lungianu</i> , »Zile senine«. Icoane dela țară	1.50				
<i>Mihail Eminescu</i> , »Lumină de lună«. Poezii	2.—				
<i>Nicolae Filimon</i> , »Ciocoi vechi și noi, sau ce naște din pisică șoareci mânăncă«	1.50				
<i>I. L. Caragiale</i> , »Teatru«. Opere complete	2.—				

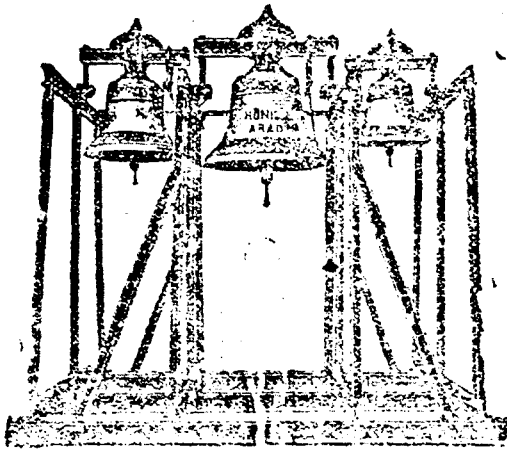

O nouă invențiune de clopote!

Clopotul rezontor brevetat

No 1682

este alcătuit așa că fortifică nu numai un sunet, ci și alt sunet armonios și astfel asemenea acordului dă un sunet plin, puternic și sărbătoresc precum și adânc.

Echipamente p. clopote de fer
Staluri " " " "

Prospecte și preliminar de spese gratis.

Friederich Hönig

fabrică de clopote brevetată

Arad, str. Rákoczi nr. 11-28.

STEFAN REGEL

măestru faur

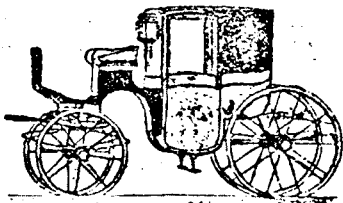
Lugos, Str. Buziașului Nr. 30. (Casa proprie)

Ofer on. public bogatul meu magazin de toffelul de birje, drocare și toffelul de trăsuri țărănești.

CATALOG
ilustrat se trimite
gratis și franco.

(Re 1985)

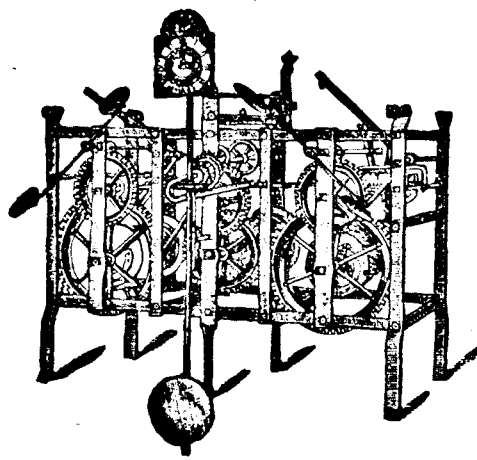
Prețuri ieftine.

Lucrările de faur,
reparările trăsurilor și alte lucrări în această branșă se execută în mod artistic.

CELE MAI EXCELENTE CEASURI DE TURN

(Pa 2031)

execută din oțel, fier și aramă precum și repararea precisă a acestora pe lângă garanță.

Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn

Temesvár-Gyárvaros, Fő-u. 34.

— Prospekte gratis. —

La dorință merg pe cheltuiala mea la fața locului.

SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă, altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă, biserici, altare, icoane și fresco, toffelul de lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane. Aurituri și pictarea tablourilor staționare.

NOUĂ

prăvălie
de obiecte
mecanice.

NOUĂ

prăvălie
de obiecte
mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonczyi-tér 16, lângă biserica catedrală, am deschis

O excelentă prăvălie de obiecte mecanice

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut toffelul de lucrări în branșă mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv**, mecanic

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. ☞ (Su 2211)

CEL MAI MARE MAGAZIN DE BLĂNĂRIE

Dudás Sándor Kolozsvár.
Unio-utca 8.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănării cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căciuli pentru domni și doamne, ultima modă și la-cănată cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru profacere, căptușire, cântărire și colorare mantalelor. Serviciu prompt și conștiințos. Numai marfă bună și curată la 1-lea rang. (Du 1275—)

Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

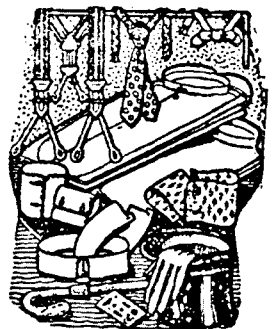
PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile cele mai moderne — **Eu-tout-cas** și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și estetică, de calitatea cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate; **GULERE** și **MANGETE** albe și colorate; **BATISTE** de buzunar; **BRATELE**; **CRAVATE** pentru gulere simple și duble; **CĂMEȘI** din păr de camilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă p. bărbați în sortiment bogat și cu prețurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, -palatul „Bodenkredit”.